

ข่าวประชาสัมพันธ์

กสม. มีมติชี้การกักตัวเด็กที่ติดตามครอบครัวผู้แสวงหาที่พำนักร่วมกับผู้ใหญ่ขัดต่อมาตรฐานสากล ถือเป็นการละเมิดสิทธิฯ แนะรัฐบาลหาทางเลือกอื่นแทนการกักตัว

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะดูแลด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้มีมติรับรองรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีเด็กหญิงชาว โรฮิงจา อายุ ๑๖ ปี ถูกเจ้าหน้าที่จับกุมในการปราบปรามการค้ามนุษย์ชาว โรฮิงจาในพื้นที่ภาคใต้ และถูกควบคุมตัวไว้ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองแห่งหนึ่งตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ โดยเด็กหญิงไม่ได้ถูกจำแนกว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กระทั่งเด็กหญิงคนดังกล่าวล้มป่วยและเสียชีวิตเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ ผู้ร้องจึงร้องเรียนเพื่อขอให้ กสม. ตรวจสอบการเสียชีวิต รวมถึงขั้นตอนในการดูแลรักษาพยาบาล และแนวทางในการปฏิบัติของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการกักตัวผู้แสวงหาที่พำนักชาวโรฮิงจาทั้งกรณีผู้ใหญ่และเด็ก

กสม. พิจารณาคำร้องดังกล่าว โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑. กรณีขั้นตอนในการดูแลและการรักษาพยาบาลเด็กหญิง อายุ ๑๖ ปี ก่อนเสียชีวิต พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoner : Mandala Rules, 1995) ได้กำหนดให้ผู้ต้องขังมีสิทธิเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้โดยพลัน และปราศจากการเลือกปฏิบัติ กรณีดังกล่าวปรากฏข้อเท็จจริงว่า ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดได้นำตัวเด็กหญิงคนดังกล่าวส่งโรงพยาบาลหลังพบว่ามีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง โดยแพทย์วินิจฉัยว่าเด็กมีอาการเกล็ดเลือดต่ำ และรับตัวไว้รักษาในโรงพยาบาลประมาณ ๑๐ วัน ต่อมาได้อนุญาตให้ออกจากโรงพยาบาลและนัดมาพบแพทย์เพื่อรับการรักษา หลังกลับจากโรงพยาบาลประมาณ ๔ วัน เด็กหญิงมีอาการอ่อนเพลียรับประทานอาหารไม่ได้ ตรวจคนเข้าเมืองจึงนำเด็กส่งโรงพยาบาลอีกครั้ง และต่อมาเด็กหญิงได้เสียชีวิตจากอาการเลือดออกในสมอง โดยหลังการชันสูตรศพ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองได้ส่งศพไปดำเนินการตามพิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม กรณีดังกล่าวจึงถือได้ว่าตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดได้ดำเนินการในการดูแลและรักษาพยาบาลเป็นไปตามมาตรฐานสากล ข้อเท็จจริงจึงไม่อาจรับฟังได้ว่าการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในส่วนการรักษาพยาบาล กสม. เห็นว่าแพทย์ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้การช่วยเหลือรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามข้อบังคับแพทย์สภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม โดยไม่ปรากฏว่ามีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุที่ผู้เสียหายเป็นชาวโรฮิงจาแต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒. การควบคุมกักขังผู้แสวงหาที่พำนักชาวโรฮิงจา กรณีที่เป็นเด็ก กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า เด็กหญิงคนดังกล่าว มีอายุ ๑๖ ปี ซึ่งถือว่าเป็นเด็กตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการ

เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้นิยาม “คนเข้าเมือง” ว่าเป็นคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิได้ระบุถึงสถานะความเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ไว้ และการตีความเรื่องอายุเด็กยังคงเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา จึงเห็นได้ว่า ประเทศไทยยังไม่มีแนวทางในการดูแลเด็กที่ติดตามครอบครัวของคนต่างด้าวที่แสวงหาที่พักพิง ดังนั้นเมื่อผู้ปกครองถูกจับกุม เด็กจึงถูกส่งตัวเข้ากักด้วย กรณีเช่นนี้จึงถือเป็นการขัดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ให้การรับรองไว้ว่า เด็กทุกคนที่ถูกไล่ออนเสรีภาพจะได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรมและด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กทุกคนที่ถูกไล่ออนเสรีภาพจะต้องถูกแยกต่างหากจากผู้ใหญ่ ดังนั้น การควบคุมกักขังเด็กที่ติดตามครอบครัวชาวโรฮิงจาเพื่อแสวงหาที่พักพิง จึงขัดต่อข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ และยังไม่เป็นไปตามแนวทางตามข้อกำหนดของสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งถูกไล่ออนเสรีภาพ (United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty) และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่กำหนดไว้ว่าจะต้องมีการแยกขังหรือกักกันตัวเด็กจากผู้ต้องขังผู้ใหญ่ โดยจะต้องคำนึงถึงสิทธิของเด็กที่จะไม่แยกออกจากสมาชิกของครอบครัวด้วย กรณีนี้จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ต่อกรณีดังกล่าว กสม. จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรพิจารณาทางเลือกแทนการกักตัวเด็กที่ติดตามผู้ปกครองเพื่อแสวงหาที่พักพิงในระหว่างรอการส่งกลับประเทศต้นทาง หรือเพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม โดยให้เด็กได้มีโอกาสอยู่ร่วมกับผู้ปกครองในสถานที่ที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีโอกาสได้รับการศึกษา การพัฒนาตามวัย และได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรเร่งจัดทำบันทึกความเข้าใจ เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชน กรณีการกำหนดมาตรการและแนวทางแทนการกักตัวเด็กไว้ในสถานกักกันตัวคนต่างด้าวเพื่อรอการส่งกลับ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด ควรเร่งจัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและผู้ลี้ภัย พ.ศ. .... ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐

๔. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรพิจารณาปรับปรุงคำนิยาม “เด็ก” โดยใช้หลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ